

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

02 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

președinte

judecători

Timofti Vladimir

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor

judecând fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Procopii Viorel în numele inculpatului Jbadinschii Maxim, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal a Curții de Apel Chișinău din 04 februarie 2019, în cauza penală în privința inculpatului

Jbadinschii Maxim xxxxx, născut la xxxxx,
originar și domiciliat în xxxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 04.12.2014 - 04.12.2017;

Instanța de apel: 06.03.2018 - 04.02.2019;

Instanța de recurs: 17.09.2019 - 02.09.2020

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 04 decembrie 2017, Jbadinschii Maxim a fost achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 213 lit. b) Cod penal, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

2. De către organul de urmărire penală, Jbadinschii Maxim a fost pus sub învinuire pentru faptul, că la 24 septembrie 2007, Adam Mihail s-a adresat la secția de internare a IMSP CNȘPMU, str. Toma Ciorbă, 1, mun. Chișinău, invocând dureri în urma unor lovituri la cap, unde de către medicul neurochirurg Jbadinschii Maxim, a

fost examinat superficial, fără utilizarea investigațiilor paraclinice (USG, radiografie, tomografia computerizată, puncție lombară, etc.), fapt ce a condiționat aprecierea incorectă a stării reale a sănătății pacientului și stabilirea unui diagnostic clinic corect în esență – traumă cranio-cerebrală închisă, dar incomplet ca formă: comoție cerebrală cu hematom intercranian.

În rezultatul acestor acțiuni și inacțiuni, la 26 septembrie 2007, Adam Mihail a fost internat la IMSP CNȘPMU cu diagnosticul: TCCI. Contuzie cerebrală gravă. Contuzia țesuturilor moi a feței. La 27 septembrie 2007, Adam Mihail a decedat în CNȘPMU.

Jbadinschii Maxim, fiind specialist în domeniu, cunoscând consecințele stabilirii unui diagnostic greșit ca formă, la acordarea ajutorului medical a încălcat prevederile art. 20 alin. (2) lit. b) al Legii ocrotirii sănătății nr. 411 din 28 mai 1995, care prevede obligativitatea acordării asistenței medicale, în caz de urgențe medico-chirurgicale cu pericol vital, a neglijat regulile și metodele de acordare a asistenței medicale, a evaluat eronat starea reală a sănătății bolnavului Adam Mihail, nu a asigurat supravegherea în dinamică a bolnavului, în rezultat stabilindu-se un diagnostic clinic incomplet, care a condiționat aplicarea unui tratament neadecvat și în final – decesul bolnavului.

Conform concluziilor raportului de expertiză medico-legală în comisie nr. 258 din 16 februarie 2011, s-a stabilit că la etapa prespitalicească, atât la adresarea pacientului în secția de internare a IMSP CNȘPMU (24 septembrie 2007), cât și ulterior (25 septembrie 2007) la medicii de familie și neurolog, bolnavul a fost examinat superficial, fără utilizarea investigațiilor paraclinice (USG, radiografie, tomografie computerizată, puncție lombară, etc.), fapt ce a condiționat aprecierea incorectă a stării reale a sănătății pacientului și stabilirea unui diagnostic clinic corect în esență – traumă cranio-cerebrală închisă, dar incomplet ca formă: comoție cerebrală în loc de contuzie cerebrală cu hematom intracranian.

Potrivit raportului de expertiză nr. 180 din 31 iulie 2014, responsabilitatea deplină pentru deciziile luate la adresarea primară prespitalicească (24 septembrie 2007), o poartă medicul neurochirurg de gardă a secției de internare. La spitalizare, necătând la faptul că starea pacientului a fost corect apreciată ca gravă 8 coma gr. I, CGS-7 puncte, iar în foaia de însoțire la fișa de solicitare a Asistenței Medicale de Urgență a fost indicat diagnosticul „TCC închisă. Contuzie cerebrală. Hematom intracranian.”, nu au fost indicate și efectuate toate măsurile posibile de diagnostic, inclusiv tomografia computerizată a craniului, trepanația diagnostică a craniului ș.a. În rezultatul neajunsurilor de diagnostic admise la ambele etape de acordare a asistenței medicale – prespitalicească și spitalicească, a fost evaluată eronat starea reală a sănătății bolnavului, în rezultat

stabilindu-se un diagnostic clinic incomplet, care a condiționat aplicarea unui tratament neadecvat și în final – decesul bolnavului. Totuși, luând în considerație că la etapa spitalicească, cet. Adam Mihail a fost internat tardiv și în stare gravă, fapt ce lasă o prognoză rezervată vis-a-vis de posibilitatea de a supraviețui, comisia de experți conchide că factor decisiv în cazul dat a fost examinarea superficială a pacientului la etapa prespitalicească. Diagnosticarea oportună a traumatismului cranio-cerebral concret la cet. Adam Mihail, urmată de o asistență medicală calificată și specializată – intervenție neurochirurgicală pentru înlăturarea hematomului intracranian, ar fi mărit cu mult șansa de supraviețuire a bolnavului.

Astfel, acțiunile lui Jbadinschii Maxim au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art. 213 lit. b) Cod penal, adică *încălcarea din neglijență de către medic a regulilor și metodelor de acordare a asistenței medicale, dacă aceasta a cauzat decesul pacientului*.

3. Procurorul a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Jbadinschii Maxim să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 213 lit. b) Cod penal, fără stabilirea pedepsei, cu liberarea de pedeapsă, din motivul intervenirii termenului de prescripție, și cu încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare, suportate pentru efectuarea rapoartelor de expertiză.

Invocând dezacordul cu soluția de achitare, procurorul a menționat că prima instanță neîntemeiat a respins concluziile experților potrivit cărora la etapa prespitalicească pacientul Adam Mihail a fost examinat fără utilizarea investigațiilor paraclinice de diagnostic, USG, radiografie, puncție lombară, trepanație, deoarece aceste investigații nu puteau fi efectuate și nu erau necesare pentru stabilirea diagnosticului final.

Menționează acuzarea, că constatările primei instanțe contrazic concluziile rapoartelor de expertiză efectuate atât la faza urmăririi penale, cât și în cadrul cercetării judecătorești, potrivit cărora s-a stabilit că în secția de internare a IMSP CNȘPMU la 24 septembrie 2007, cât și ulterior la spitalizare la data de 26 septembrie 2007, bolnavul a fost examinat superficial, fără utilizarea investigațiilor paraclinice necesare, conform standardelor stabilite, iar responsabilitatea pentru deciziile luate în cadrul acordării asistenței medicale la adresarea primară prespitalicească, o poartă medicul neurochirurg de gardă al secției de internare, în contextul în care IMSP CNȘPMU este o instituție medicală specializată, care permite acordarea asistenței medicale corespunzătoare.

De asemenea, comisia de experți a conchis, că factor decisiv în cazul dat, a fost examinarea superficială a pacientului la etapa prespitalicească, la data de

24 septembrie 2007, ceea ce a condiționat aprecierea incorectă a stării reale a sănătății pacientului și stabilirea unui diagnostic clinic incomplet, cu agravarea ulterioară a stării sănătății și în final decesul pacientului.

Relevă, că raportul de expertiză nr. 174 din 01 iunie 2017, confirmă concluziile expuse anterior, că dacă la etapa prespitalicească sunt indicații și nu sunt posibilități de diagnostic, pacientul este transferat la următoarea etapă – spitalicească, pentru diagnostic și tratament, însă medicul nu a completat careva documentație medicală în care să fie expusă starea pacientului la acel moment, iar referitor la refuzul de spitalizare, acesta urma să fie completat conform cerințelor art. 13 alin. (5) al Legii nr. 263 cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului, urmând a fi indicate și consecințele posibile.

Consideră acuzarea, că prima instanță neîntemeiat a concluzionat că nu erau necesare, și chiar imposibile, efectuarea celorlalte investigații de diagnostic, or dacă la etapa prespitalicească sunt indicații și nu sunt posibilități de diagnostic, pacientul este transferat la următoarea etapă – spitalicească, pentru diagnostic și tratament.

Mai remarcă, că prima instanță a respins concluziile raportului de expertiză medico-legală nr. 258 din 16 februarie 2011; raportului de expertiză nr. 180 din 31 iulie 2014; raportului de examinare medico-legală histopatologică nr. 637 din 23 martie 2009; raportului de expertiză medico-legală nr. 60 din 01 aprilie 2009; raportului de expertiză nr. 174 din 01 iunie 2017, deoarece a luat în considerație declarațiile specialiștilor audiați, și anume Eftodiev Eduard, Matcovschi Valerii, Găină Viorel, care au fost antrenați la efectuarea expertizei în comisie și care au expus opinii separate.

În opinia acuzării, concluziile specialiștilor antrenați la efectuarea raportului de expertiză nr. 174 din 01 iunie 2017, nu pot fi reținute ca concluzii a unor experți judiciari în conformitate cu art. 43 alin. (1) a Legii cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, deoarece aceștia nu au promovat examenul de calificare, susținut în fața Comisiei de calificare și evaluare a experților judiciari formată de Ministerul Justiției, or, sub același aspect, urmau a fi apreciate și declarațiile specialiștilor Șandru Serghei și Glavan Iulian, care nu au contrazis concluziile rapoartelor de expertiză, care au stat la baza învinuirii aduse inculpatului Jbadinschii Maxim.

Cu referire la argumentele primei instanțe, potrivit cărora în rapoartele de expertiză nu se face trimitere la actele normative, standarde și protocoale medicale confirmate care le-au permis formularea concluziei despre examinarea superficială a bolnavului și fără utilizarea metodelor paraclinice necesare, susține acuzarea, că acestea contravin concluziilor expuse în raportul de expertiză judiciară în comisie nr. 174 din 01 iunie 2017, conform cărora reieșind din răspunsul

Asociației Neurochirurgilor, la acel moment nu existau standarde pentru traumatism cranio-cerebral, iar în cazul lipsei unor acte normative, protocoale, instrucțiuni, etc., medicul se conduce după literatura contemporană de specialitate, după practica mondială.

În acest sens menționează, că majoritatea literaturii de specialitate indică tomografia computerizată ca investigație în traumele cranio-cerebrale acute, iar dacă la etapa prespitalicească sunt indicații și nu sunt posibilități de diagnostic, pacientul urmează să fie transferat la următoarea etapă – spitalicească, pentru diagnostic și tratament.

Consideră apelantul, că prima instanță neîntemeiat a apreciat declarațiile martorilor Berladean Dumitru și Berladean Nadejda, ca fiind irelevante speței, deoarece din explicațiile acestora nu se deduce o conduită necorespunzătoare a medicului curant, care sunt regulile și standardele medicale încălcate de medicul Jbadinschii Maxim la examinarea pacientului și care sunt carențele în investigațiile prescrise și diagnosticul stabilit.

În concluzie, susține acuzatorul de stat că vinovăția inculpatului se confirmă prin rapoartele de expertiză medico-legală nr. 60 din 01 aprilie 2009; nr. 258 din 16 februarie 2011; nr. 180 din 31 iulie 2014, precum și raportul de expertiză judiciară în comisie nr. 174 din 01 iunie 2017, probe care nu au fost combătute prin alte mijloace de probe administrate legal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 februarie 2019, a fost admis apelul procurorului, cu casarea totală a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a fost încetat procesul penal de învinuire a lui Jbadinschii Maxim în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 213 lit. b) Cod penal, din motivul intervenirii termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

4.1. Instanța de apel a constatat în fapt, că Jbadinschii Maxim, la 27 noiembrie 2014, a comis încălcarea din neglijență de către medic a regulilor sau metodelor de acordare a asistenței medicale, dacă aceasta a cauzat decesul pacientului, infracțiune prevăzută la art. 213 lit. b) Codul penal.

La 24 septembrie 2007, Adam Mihail s-a adresat la secția de internare a IMSP CNȘPMU, str. Toma Ciorbă, 1, mun. Chișinău, invocând dureri în urma unor lovituri la cap, unde de către medicul neurochirurg Jbadinschii Maxim, a fost examinat superficial, fără utilizarea investigațiilor paraclinice (USG, radiografie, tomografia computerizată, puncție lombară, etc.), fapt ce a condiționat aprecierea incorectă a stării reale a sănătății pacientului și stabilirea unui diagnostic clinic corect în esență – traumă cranio-cerebrală închisă, dar incomplet ca formă: comoție cerebrală cu hematom intercranian, în rezultatul acestor acțiuni și inacțiuni, la 26 septembrie

2007, Adam Mihail a fost internat la IMSP CNȘPMU cu diagnosticul: TCCI. Contuzie cerebral gravă. Contuzia țesuturilor moi a feței. La 27 septembrie 2007, Adam Mihail a decedat la CNȘPMU.

4.2. În motivarea soluției pronunțate instanța de apel a indicat, că vinovăția inculpatului se probează prin declarațiile expertului judiciar Tighineanu Sergiu, declarațiile expertului judiciar Savciuc Valeri, care au fost audiați în cadrul ședinței instanței de apel, precum și prin raportul de expertiză nr. 174 din 01 iunie 2017; raportul de expertiză nr. 180 din 31 iulie 2014; raportul de expertiză nr. 258 din 16 februarie 2011, precum și raportul de expertiză nr. 60 din 01 aprilie 2009.

Instanța de apel a conchis, că vinovăția inculpatului în săvârșirea faptei incriminate este dovedită, deoarece s-a constatat că acesta, activând în calitate de medic neurochirurg în cadrul instituției medico-sanitară publică IMSP CNȘPMU, a comis încălcarea din neglijență a regulilor și metodelor de acordare a asistenței medicale care au cauzat decesul pacientului, iar faptul că acesta nu recunoaște vinovăția, nu poate fi echivalată cu achitarea inculpatului, în contextul în care probele prezentate în susținerea învinuirii, cercetate sau, după caz, verificate în ședința instanței de apel, dovedesc cu certitudine săvârșirea infracțiunii de către inculpat, or versiunea acestuia nu corespunde adevărului, ultimul având scopul de a evita răspunderea penală.

Instanța de apel a calificat fapta inculpatului Jbadinschii Maxim, în baza art. 213 lit. b) Cod penal, adică *încălcarea din neglijență de către medic sau de către un alt lucrător medical a regulilor sau metodelor de acordare a asistenței medicale, dacă aceasta a cauzat decesul pacientului*, iar în susținerea acestei concluzii, a reținut argumentele acuzării invocate în cererea de apel.

În opinia instanței de apel, prima instanță neîntemeiat a menționat, că nu pot fi apreciate ca probe la baza învinuirii inculpatului, concluziile experților expuse în rapoartele de expertiză, potrivit cărora la etapa prespitalicească pacientul Adam Mihail a fost examinat fără utilizarea investigațiilor paraclinice de diagnostic, USG, radiografie, puncție lombară, trepanație, întrucât aceste investigații nu puteau fi efectuate și nu erau necesare pentru stabilirea diagnosticului final.

Instanța de apel a notat că aceste raționamente ale primei instanțe contravin concluziilor rapoartelor de expertiză efectuate atât la faza urmăririi penale, cât și în cadrul cercetării judecătorești.

Astfel, instanța de apel a conchis, că argumentele primei instanțe precum că nu erau necesare, chiar imposibile, efectuarea celorlalte investigații de diagnostic, sunt neîntemeiate, or în cazul în care la etapa prespitalicească sunt indicații și nu sunt posibilități de diagnostic, pacientul este transferat la următoarea etapă – spitalicească, pentru diagnostic și tratament.

Prima instanță a reținut ca temei de respingere a concluziilor raportului de expertiză legală nr. 258 din 16 februarie 2011, raportului de expertiză nr. 180 din 31 iulie 2014, concluziile raportului de examinare medico-legală histopatologică nr. 637 din 23 martie 2009, concluziile raportului de expertiză medico-legală nr. 60 din 01 aprilie 2009, concluziile raportului de expertiză nr. 174 din 01 iunie 2017, declarațiile specialiștilor audiați, și anume Eftodiev Eduard, Matcovschi Valerii, Găină Viorel, care au fost antrenați la efectuarea expertizei în comisie și care au expus opinii separate. Însă cu referire la prevederile art. 43 alin. (1) din Legea cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, instanța de apel a menționat, că nu pot fi reținute concluziile acestor specialiști, întrucât ultimii nu au promovat examenul de calificare, susținut în fața Comisiei de calificare și evaluare a experților judiciari formată de Ministerul Justiției.

De asemenea, instanța de apel a menționat, că urmau a fi luate în considerație și declarațiile specialiștilor Șandru Serghei și Glavan Iulian, care nu au contrazis concluziile rapoartelor de expertiză ce au stat la baza învinuirii aduse inculpatului Jbadinschii Maxim.

Instanța de apel a remarcat, că prima instanță a motivat achitarea inculpatului prin faptul că în rapoartele de expertiză nu se face trimitere la acte normative, standarde și protocoale medicale confirmate, care le-au permis experților formularea concluziei despre examinarea superficială a bolnavului și fără utilizarea metodelor paraclinice necesare. Însă aceste argumente sunt negate de concluziile expuse în raportul de expertiză judiciară în comisie nr. 174 din 01 iunie 2017, potrivit cărora, conform răspunsului Asociației Neurochirurgilor, la acel moment nu existau standarde pentru traumatism cranio-cerebral. În cazul lipsei unor acte normative (protocoale, instrucțiuni, etc) medicul se conduce după literatura contemporană de specialitate (practica mondială). Majoritatea literaturii de specialitate indică tomografica computerizată ca investigație de elecție în traumele cranio-cerebrale acute. Dacă la etapa prespitalicească sunt indicații și nu sunt posibilități de diagnostic, pacientul este transferat la următoarea etapă – spitalicească, pentru diagnostic și tratament.

Din considerentele enunțate, instanța de apel a conchis, că prima instanță neîntemeiat a respins concluziile expuse în raportul de expertiză judiciară în comisie nr. 174 din 01 iunie 2017, motivând că refuzul de spitalizare a pacientului Adam Mihail urma să fie completat conform cerințelor art. 13 alin. (5) al Legii nr. 263 cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului, cu indicarea consecințelor posibile și nu doar printr-o semnătură în registru, precizând că această concluzie se confirmă și prin declarațiile martorilor Berladean Dumitru și Berladean Nadejda.

În opinia instanței de apel, prima instanță neîntemeiat a concluzionat, că declarațiile martorilor Berladean Dumitru și Berladean Nadejda, sunt irelevante speței, deoarece din explicațiile acestora nu rezultă o conduită necorespunzătoare a medicului curant, care sunt regulile și standardele medicale încălcate de medicul Jbadinschii Maxim la examinarea pacientului și care sunt carențele în investigațiile prescrise și diagnosticul stabilit.

În concluzie instanța de apel a punctat, că contrar argumentelor primei instanțe, vinovăția inculpatului Jbadinschii Maxim este confirmată prin concluziile rapoartelor de expertiză medico-legală nr. 60 din 01 aprilie 2009; nr. 258 din 16 februarie 2011; nr. 180 din 31 iulie 2014, precum și raportului de expertiză judiciară în comisie nr. 174 din 01 iunie 2017.

4.3. Soluționând chestiunea cu privire la răspunderea penală a inculpatului Jbadinschii Maxim, instanța de apel a constatat intervenirea termenului prescripției tragerii la răspundere penală, indicând că în temeiul art. 16 alin. (3) Cod penal, infracțiunea prevăzută de art. 213 lit. b) Cod penal, este o infracțiune mai puțin gravă, iar conform art. 53 lit. g) și 60 alin. (1) lit. b) și alin. (2) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii ușoare au expirat 5 ani, astfel că prescripția curge din ziua săvârșirii infracțiunii și până la data rămânerii definitive a hotărârii instanței de judecată.

În acest context, instanța de apel a concluzionat, că în speță se impune încetarea procesului penal pentru tragerea la răspundere penală a inculpatului Jbadinschii Maxim în baza art. 213 lit. b) Cod penal, din motiv că a intervenit termenul prescripției tragerii la răspundere penală, or din momentul consumării infracțiunii prevăzute de art. 213 lit. b) Cod penal, și până la ziua judecării cauzei în apel, au expirat mai mult de 5 ani, astfel invocând prevederile art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

4.4. Cu referire la solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului în beneficiul statului, instanța de apel a indicat prevederile art. 227, 229 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, menționând că încasarea cheltuielilor de efectuare a expertizei este un drept discreționar al instanței.

Instanța a precizat, că interpretarea prevederilor art. 143 Cod de procedură penală, urmează a fi făcută reieșind din modificările operate prin Legea nr. 316 din 22 decembrie 2017, în vigoare la 09 februarie 2018, conform cărora art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală, care prevedea că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1), se face din contul bugetului de stat, a condiționat obligarea condamnaților de a achita cheltuielile de efectuare a expertizelor, iar reieșind din faptul că această obligație de plată a

cheltuielilor de judecată operează din 09 februarie 2018, se atestă că inculpatul nu poate fi obligat să le achite, deoarece expertizele au fost efectuate până la data menționată.

5. Avocatul Procopii Viorel în numele inculpatului, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, contestă decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicitând casarea acesteia cu menținerea în vigoare a sentinței primei instanțe.

În argumentarea recursului menționează, că instanța de apel consideră ca fiind probată vinovăția lui Jbadinschii Maxim, bazându-se pe declarațiile experților audiați în instanța de apel, Tighineanu Sergiu și Savciuc Valeri, precum și declarațiile martorului Buza Ludmila, fapt ce contravine procedurii de examinare a unei sentințe de achitare, prevăzută de art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală.

Susține, că prin cererea din 27 septembrie 2018, adresată instanței de apel, a solicitat excluderea experților Tighineanu Sergiu, Cuvșinov Ion și Savciuc Valeri din lista persoanelor ce urmează a fi audiate, prin trimitere la dispozițiile art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, deoarece experții, drepturile și obligațiile cărora sunt prevăzute de art. 88 Cod de procedură penală, nu au calitatea de martori, în contextul în care le-au devenit cunoscute circumstanțele pe dosarul penal, în legătură cu exercitarea atribuțiilor sale de serviciu.

Indică apărarea, că instanța de apel a pus la baza deciziei sale declarațiile experților care au fost audiați prin încălcarea procedurii prevăzută pentru examinarea unei cereri de apel depusă împotriva unei sentințe de achitare, or declarațiile experților repetă concluziile formulate în cadrul rapoartelor de expertiză medico-legală efectuate la etapa urmăririi penale, și care nu au prezentat careva informații noi.

La fel, expertul Tighineanu Sergiu, fiind audiat în instanța de apel, a făcut trimitere la alte materiale decât cele indicate în rapoartele de expertiză medico-legală, la întocmirea cărora a participat, însă nu a știut să comunice cu exactitate despre materialele invocate.

Mai relevă apărarea, că în cadrul ședinței instanței de apel, a făcut trimitere la practica CtEDO, și anume cauza *Gutău vs România*, nr. 41.468/10 din 8 noiembrie 2016 și cauza *Flueraș vs România*, nr. 17.520/04 din 09 aprilie 2013, menționând în acest context că persoana achitată poate fi condamnată de către instanțele superioare, în cazul prezentării unor probe noi, or, în speță, instanța de apel a apreciat aceleași probe diferit de prima instanță, în baza cărora inculpatul a fost achitat, concluzionând că decizia instanței de apel contravine cerințelor unui proces echitabil în sensul art. 6 § 1 CEDO.

Remarcă recurentul, că instanța de apel nu s-a expus asupra obiecțiilor

invocate referitor la încălcările admise de către acuzator la etapa urmăririi penale, și anume că învinuirea a fost înaintată lui Jbadinschii Maxim, în lipsa principalelor probe ce conțin informația privind investigațiile efectuate, în contextul în care registrul și fișa medicală de ambulatoriu a pacientului Adam Mihail, au fost pierdute, iar unicul înscris prezentat, a fost certificatul de vizită a pacientului, care potrivit concluziei raportului de expertiză judiciară nr. 174 din 01 iunie 2017, nu reprezintă un formular medical și conține doar diagnosticul, din care motiv experții au concluzionat despre imposibilitatea de a se expune în privința plenitudinii și corectitudinii examenului medical și a tacticii medicale.

În acest context, apărarea a indicat, că raportul de expertiză medico-legală histopatologică nr. 637 din 23 martie 2009; raportul de expertiză medico-legală nr. 60 din 01 aprilie 2009; raportul de expertiză medico-legală nr. 258 din 16 februarie 2011, și raportul de expertiză medico-legală nr. 180 din 31 iulie 2014, nu pot fi admise ca probe și puse la baza sentinței, deoarece acestea au fost efectuate prin încălcarea dreptului bănuitului/învinuitului la apărare, nefiind comunicate inculpatului și nefiind asigurat un interpret.

Mai face referire apărarea și la faptul că medicii-experti care au participat la efectuarea expertizelor medico-legale menționate, nu dețin cunoștințe specializate în domeniul neurologie și neurochirurgie, după cum prevede art. 142 alin. (1) Cod de procedură penală, din care motiv consideră că concluziile formulate asupra acestor expertize, sunt superficiale.

Cu referire la învinuirea incriminată inculpatului, consideră că urmează a fi luată în considerație concluzia raportului de expertiză medico-legală înfăptuită în comisie nr. 174 din 01 iunie 2017, potrivit căruia se atestă că Jbadinschii Maxim, la 24 septembrie 2007, a utilizat toate investigațiile paraclinice admisibile pentru această etapă, fapt care a fost verificat și în cadrul ședinței instanței de apel, însă a rămas fără apreciere de către instanță.

Susține, că învinuirea înaintată lui Jbadinschii Maxim nu și-a găsit confirmare pe parcursul cercetării judecătorești, iar fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 213 lit. b) Cod penal, or acuzatorul de stat nu a identificat care reguli sau metode de acordare asistenței medicale au fost încălcate de către inculpat.

În opinia recurentului, instanța de apel, preluând argumentele invocate în cererea de apel, a făcut referire la pretinsa încălcare a prevederilor art. 20 alin. (2) lit. b) al Legii ocrotirii sănătății, nr. 411 din 28 mai 1995, însă acestea având un caracter general, nu conțin regulile și metodele de acordare a asistenței medicale, menționând doar despre obligativitatea aplicării acestora.

Reieșind din obiectul juridic principal al componentei de infracțiune

prevăzută de art. 213 Cod penal, conchide apărarea, că lipsește un element al infracțiunii, și anume obiectul infracțiunii, iar lipsa unei reglementări exacte în domeniul respectiv, exclude orice răspundere pentru încălcarea unor reguli inexistente.

Consideră, că concluzia instanței de apel privind recunoașterea vinovăției inculpatului Jbadinschii Maxim, cu încetarea procesului din motivul intervenirii termenului de prescripție pentru tragere la răspundere penală, este neîntemeiată, deoarece a fost dedusă din raționamente neobiective, combătute prin argumente și probe administrate în prima instanță, or decizia instanței de apel a fost emisă cu încălcarea procedurii de examinare a apelului depus împotriva unei sentințe de achitare și contrar practicii CtEDO, ceea ce constituie un viciu fundamental care afectează legalitatea deciziei contestate.

6. Judecând recursul ordinar declarat în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este pasibil admiterii, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Conform art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate în ședința instanței de apel.

Instanța de apel, soluționând apelul, poate să caseze (desființeze) sentința primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

Instanța de apel poate adopta una din soluțiile pe care le poate pronunța prima instanță, apreciind temeinicia sau netemeinicia învinuirii sau dispunând, după caz, condamnarea, achitarea inculpatului sau încetarea procesului penal.

În sensul cerințelor art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă; dacă există circumstanțe atenuante și agravante; dacă probele corect au fost apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima

instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii; dacă infracțiunea a fost corect calificată; dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei.

La caz, din conținutul cererii de recurs declarate în speță, rezultă că apărarea își fundamentează recursul pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, potrivit cărora, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci când 6) *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; precum și când 8) nu au fost întrunite elementele infracțiunii.*

În esență, argumentele apărării se focusează pe dezacordul cu soluția instanței de apel, prin care a fost admis apelul procurorului și dispusă încetarea procesului penal în privința lui Jbadinschii Maxim învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 213 lit. b) Cod penal, în legătură cu intervenirea termenului prescripției tragerii la răspundere penală, susținând soluția primei instanțe privind achitarea inculpatului.

Analizând argumentele care au servit temei pentru pronunțarea soluției de încetare a procesului penal în privința lui Jbadinschii Maxim de către instanța de apel, Colegiul penal lărgit conchide asupra necesității casării acestei decizii, deoarece hotărârea judecătorească contestată cu recurs ordinar nu conține motive legale pe care se întemeiază soluția.

În susținerea acestei concluzii instanța de recurs reține, că instanța de apel și-a fundamentat soluția pronunțată pe prevederile art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, potrivit cărora sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

Drept circumstanțe care exclud sau condiționează tragerea la răspundere penală în privința lui Jbadinschii Maxim, de către instanța de apel au fost invocate prevederile art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal cu privire la intervenirea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Pornind de la prevederile art. 285 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, se va reține, că încetarea urmăririi penale este actul de liberare a persoanei de răspunderea penală și de finisare a acțiunilor procedurale, în cazul în care pe temei de nereabilitare legea împiedică continuarea acesteia. Încetarea urmăririi penale are loc în cazurile de nereabilitare a persoanei, prevăzute la art. 275 pct. 4)-9) din prezentul cod.

În acest context instanța de recurs ține să accentueze, că potrivit prevederilor art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5)-9), 285 alin. (2), precum și în cazurile prevăzute în art. 53-60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

Din alineatul (5) al aceleiași norme rezultă, că în cazul prevăzut la art. 275 pct. 4), încetarea procesului penal nu se admite fără acordul inculpatului. În acest caz, procedura continuă în mod obișnuit.

Conform art. 275 pct. 4) Cod de procedură penală, urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care a intervenit termenul de prescripție sau amnistia.

Totodată, potrivit prevederilor art. 53 lit. g) Cod penal, persoana care a săvârșit o faptă ce conține semnele componenței de infracțiune poate fi liberată de răspundere penală de către procuror în cadrul urmăririi penale și de către instanța de judecată la judecarea cauzei în cazul prescripției de tragere la răspundere penală.

Colegiul penal lărgit remarcă faptul, că expirarea termenului de prescripție constituie un temei de liberare de răspundere penală, dar este un temei de nereabilitare.

Astfel, potrivit prevederilor art. 285 alin. (7) Cod de procedură penală, încetarea urmăririi penale și liberarea persoanei de răspundere penală nu pot avea loc contrar voinței acesteia ori a reprezentantului legal, inclusiv în cazul cererii de reabilitare a persoanei decedate. În acest caz, urmărirea penală continuă.

Având în vedere prevederile legale enunțate mai sus, Colegiul penal lărgit constată că soluția instanței de apel cu privire la încetarea procesului penal în privința lui Jbadinschii Maxim din motivul intervenirii termenului de prescripție de tragere la răspundere penală, este greșită și nu poate fi menținută, deoarece aceasta contravine prevederilor legale enunțate mai sus.

Aici urmează a se accentua că fiind audiat în prima instanță, inculpatul Jbadinschii Maxim a pledat nevinovat, iar în instanța de apel inculpatul a solicitat respingerea apelului procurorului cu menținerea sentinței de achitare.

Reieșind din circumstanțele evidențiate, Colegiul penal lărgit conchide că instanța de apel în mod pripit a pronunțat soluția privind încetarea procesului penal

în privința lui Jbadinschii Maxim din motivul intervenirii termenului de prescripție de tragere la răspundere penală, fără a consulta opinia inculpatului în privința acordului la încetarea procesului, în contextul în care ultimul nu și-a recunoscut vinovăția pe marginea învinuirii aduse, iar această poziție contravine din start prevederilor art. 332 alin. (5) Cod de procedură penală.

Pe de altă parte, instanța de recurs atestă că instanța de apel în motivarea deciziei adoptate a preluat cu fidelitate argumentele din apelul procurorului, criticând astfel argumentele care au fundamentat soluția de achitare pronunțată de către prima instanță și prezentând motivele care i-au fundamentat convingerea în privința vinovăției inculpatului Jbadinschii Maxim în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 213 lit. b) Cod penal.

Însă sub acest aspect, Colegiul penal lărgit evidențiază, că în cazul în care instanța de apel a ajuns cu certitudine la concluzia cu privire la vinovăția inculpatului, atunci aceasta urma să țină cont și de prevederile art. 389 alin. (4) pct. 3) și alin. (6) Cod de procedură penală, potrivit cărora sentința de condamnare se adoptă fără stabilirea pedepsei, cu liberarea de răspundere penală în cazurile prevăzute în art. 57 și 58 din Codul penal, cu liberarea de pedeapsă în cazul prevăzut în art. 93 din Codul penal sau al *expirării termenului de prescripție*. La adoptarea sentinței de condamnare cu liberarea de pedeapsă sau, după caz, sentinței de condamnare fără stabilirea pedepsei, instanța argumentează în baza căror temeuri, prevăzute de Codul penal, adoptă sentința dată.

Distinct de cele menționate mai sus, instanța de recurs notează că potrivit prevederilor art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.

Potrivit practicii judiciare constante, una din condițiile adoptării unei sentințe legale este corespunderea părții descriptive a ei cu circumstanțele constatate în ședința de judecată. La întocmirea ei, instanța trebuie să îndeplinească cerințele art. 394 Cod de procedură penală și să soluționeze toate chestiunile prevăzute în art. 385 Cod de procedură penală, în aceeași consecutivitate.

Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea. La adoptarea sentinței de achitare instanțele judecătorești vot țin cont de temeiurile de achitare prevăzute la art. 390 alin. (1) Cod de procedură penală.

Având în vedere exigențele menționate mai sus cu privire la întocmirea sentinței judecătorești, Colegiul penal lărgit evidențiază că prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 04 decembrie 2017, Jbadinschii Maxim a fost achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 213 lit. b) Cod penal, *din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii*.

Cu toate acestea în motivarea sentinței, prima instanță constată că probele invocate de către acuzatorul de stat sunt insuficiente, contradictorii și nu corespund sarcinii constatării circumstanțelor care au importanță pentru cauză.

Astfel, pe de o parte instanța indică la lipsa elementelor infracțiunii incriminate inculpatului, iar pe de altă parte constată insuficiența probatoriului care ar dovedi vinovăția inculpatului, în acest sens sentința conținând concluzii contradictorii.

La rejudecarea cauzei instanța de apel va ține cont de aspectele evidențiate și în virtutea competențelor atribuite prin lege urmează să înlăture erorile comise de către prima instanță la judecarea cauzei.

Totodată, ținând cont de faptul că prima instanță a pronunțat o hotărâre de achitare, instanța de apel va lua în considerație că la această etapă nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare, bazându-se exclusiv pe dosarul din prima instanță, care conține depozițiile martorilor și declarațiile inculpatului, același dosar, în temeiul căruia fusese achitat în primă instanță. Instanța de apel urmează să procedeze la o nouă audiere atât a inculpatului, cât și a anumitor martori ai acuzării solicitați de părți. Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care depozițiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea învinuitului.

De asemenea instanța de apel va ține cont și de faptul, că în conformitate cu prevederile art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Astfel, în conținutul deciziei instanța de apel urmează să desfășoare analiza probelor pe care s-a bazat la adoptarea soluției, cu indicarea motivelor care au fundamentat concluzia elaborată, conform rigorilor impuse de prevederile art. art. 414, 417 Cod de procedură penală.

Totodată, instanța de apel urmează să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să aprecieze conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și în concluziile sale să motiveze admiterea unor probe sau respingerea altora.

Într-o hotărâre este necesar nu numai de a enumera probele, dar și de a expune esența acestora precum și legătura lor cu conținutul altor probe care în ansamblu confirmă sau infirmă o circumstanță pe cauză, de a argumenta de ce unele probe sunt admise, iar altele respinse.

Față de considerentele mai sus arătate, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia, că la judecarea cauzei instanța de apel a admis erori de drept procedural,

deoarece decizia adoptată nu conține motive legale pe care se întemeiază soluția, eroare care se încadrează în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și se consideră temei de recurs.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel are obligația să înlăture erorile menționate, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să dea o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză, având în vedere prevederile art. art. 93, 95, 101 Cod de procedură penală, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Se admite recursul ordinar declarat de către avocatul Procopii Viorel în numele inculpatului Jbadinschii Maxim, se casează total decizia Colegiului penal a Curții de Apel Chișinău din 04 februarie 2019, în cauza penală în privința lui Jbadinschii Maxim xxxxx și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la **01 octombrie 2020**.

președinte

Timofti Vladimir

judcători

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor